

WMFKOEPEL

Driemaandelijks tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Nummer 1 - januari-februari-maart 2013 - jaargang 7
Verantwoordelijke uitgever : Eric Vandorpe, Standaardmolen 20, Kuurne

WMFkoepel

WMFkoepel is het driemaandelijks tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie vzw (WMF).

7-de jaargang- nummer 1- 1e trimester 2013

Verantwoordelijke uitgever

Eric Vandorpe, Standaardmolen 20, 8520 Kuurne

Werken mee aan dit nummer

Katty De Wilde, Bart Vanwildemeersch, Eric Vandorpe, Peter Hantson.

Foto's

Vermeld bij de foto's. Voorpagina : West-Vlaamse Natuurstudiedag 2012. Foto

Copyright

Overname van artikels wordt aanbevolen, mits bronvermelding.

Westvlaamse Milieufederatie vzw

De West-Vlaamse Milieufederatie (WMF) vzw is de koepelorganisatie van de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen en beoogt de bescherming van de natuur en het leefmilieu van West-Vlaanderen. De WMF is in 1996 ontstaan uit het West-Vlaams Overleg en is een onafhankelijke en pluralistische vereniging en heeft geen enkele binding met politieke partijen. WMF is intermediaire partner van de Bond Beter Leefmilieu (BBL) vzw.

Lidmaatschap

Enkel natuur- en milieuverenigingen, werkzaam in West-Vlaanderen kunnen lid worden van de WMF vzw. Dit kan door zich schriftelijk kandidaat te stellen bij de voorzitter van de vzw : eric-vandorpe@scarlet.be.

Bestuursleden

Eric Vandorpe (voorzitter)
Kris Dekeyzer (ondervoorzitter) ;
Martine Langen (secretaris) ;
Marcel Heintjens (penningmeester) ;
Hans Vermeersch (bestuurslid).
Ann Top (bestuurslid).
Peter Hantson (bestuurslid).
Paul De Graeve (bestuurslid).
Tomas Naudts (bestuurslid).
Nik Doods (bestuurslid).

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw is erkend door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De werking van de West-Vlaamse Milieufederatie vzw wordt gesteund door :

WMF-vertegenwoordigers :

Provinciale Mineraad West-Vlaanderen :

kris.dekeyzer@scarlet.be (voorzitter) ;
martine.langen@detorenvalk.be ;
gabriel.vandemaele@pandora.be ;
bart.vanwildemeersch@wmfkoepel.be ;
mheintjens@telenet.be

Plaatsvervangers : Peter Hantson, Kristina Naeyaert, Paul De Vlam, Rudy Devos & Katty De Wilde

Provinciale Commissie Ruimtelijke Ordening (PROCORO)

eric-vandorpe@scarlet.be
martine.langen@detorenvalk.be

Inagro Adviesraad Proclam

kris.dekeyzer@scarlet.be
bart.vanwildemeersch@wmfkoepel.be ;
gabriel.vandemaele@pandora.be ;
manuel.de.witte@telenet.be
peter.hantson@skynet.be

NME-platform West-Vlaanderen

eric-vandorpe@scarlet.be
katty.de.wilde@wmfkoepel.be

Resoc Brugge

kris.dekeyzer@scarlet.be
plaatsvervanger : paul.degraeve@skynet.be

Adviescomité openluchtrecreatie Westtoer

kris.dekeyzer@scarlet.be

SECRETARIAAT

Beenhouwersstraat 7

8000 Brugge

050/707.107

openingsuren

maandag van 9u tot 17u
dinsdag van 9u tot 17u
woensdag van 9u tot 12u
donderdag van 9u tot 17u
vrijdag van 9u tot 17u

secretariaat

secretariaat@wmfkoepel.be

coördinator

katty.de.wilde@wmfkoepel.be

beleidsmedewerker

bart.vanwildemeersch@wmfkoepel.be

www.wmfkoepel.be

Inhoudstafel

Colofon.....2

Inhoudstafel en kalender3

Redactioneel.....4

Natuurstudie

Fotoverslag

West-Vlaamse Natuurstudiedag 2013.....5

Beleid

De stoflonen van West-Vlaanderen :

Casus Roeselare..... 12

Beleid

De beleids- en beheerscyclus wacht niet :

Zorg dat je mee bent!.....17

Kalender

APRIL -MEI

- Maandag 27 mei -Roeselare

WMF-Overleg met de lidverenigingen

met inhoudelijke vorming over :

Landschappelijk erfgoed

PNZC Roeselare

Meer info : katty De Wilde

SEPTEMBER

- Busreis voorbeeldprojecten permacultuur

Datum nog nader te bepalen

Meer info : katty De Wilde

OKTOBER

- Maandag 20 oktober 2013

Algemene Vergadering WMF

PNZC Roeselare

Meer info : Katty De Wilde

Beste lezer,

De winter en het begin van de lente van 2013 zullen ons zeker lang bijblijven : wat is het toch een lange koude periode. Een koude periode, waarvan de ouderen onder ons zullen zeggen : "eindelijk nog eens een winter van de goeie oude tijd". Het is inderdaad een hele tijd geleden dat we dit nog meegemaakt hebben. Persoonlijk herinner ik mij zeer goed de winter van 1962-1963, toen was het ook zeer koud. Maar ondanks alles zullen we toch een mooie lente krijgen. De voorjaarsbloeiërs steken al hun kop uit en we mogen straks volop genieten van hun pracht. Een plantje, die nu al te bewonderen is, is het speenkruid met zijn kleine gele bloemen. Met het opgeslagen reservevoedsel van vorig jaar in zijn bovengrondse knolletjes kan het speenkruid nu volop beginnen bloeien. Ga maar eens naar de vesten van de stad Ieper. Daar kun je ze massaal zien in hun volle glorie, zeker de moeite. Volgens de laatste weersvoorspellingen zullen we nog even moeten wachten op wat betere temperaturen, maar niet getreurd, die komen er wel. Kijk maar uit naar de wilgen. Als die bloeien en je merkt dat er wilde bijen op het stuifmeel en de nectar afkomen, dan mag je zeggen dat het al 10 graden is. Eindelijk is de lente dan daar.

In de voorbije koude periode hebben we als WMF echter niet stil gezeten :

Op maandag 18 maart 2013 hadden we onze Algemene Vergadering. Op die vergadering werden het jaarverslag, de jaarrekening en de balans van 2012 besproken en goedgekeurd. Met dit jaarverslag hebben we kunnen vaststellen dat de West-Vlaamse Milieufederatie zeer goed gewerkt heeft. De belangrijkste gebeurtenissen op een rijtje : actie 1 jaar veggie voor meer natuur, voorbereiding van de Provincieraadsverkiezingen met 40 inspirerende ideeën voor de nieuwe legislatuur, aanwerving van een bijkomende beleidsmedewerker, opvolging van de ontwikkelingen van de MiNa-subsidies voor onze verenigingen, de coördinatie van de West-Vlaamse Natuurstudiedag en de opvolging van de herziening Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen. Dit hebben we allemaal slechts kunnen doen dankzij de medewerking van vele vrijwilligers, de leden van de Raad van Bestuur en de voortdurende inzet van onze twee medewerkers Katty en Bart. Ik wil hen hierbij speciaal danken.

Nog wat nieuws betreffende de herziening Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan West-Vlaanderen.

Na het openbaar onderzoek zijn we nu in de Procoro bezig met de opmaak van een gemotiveerd advies aan de provincieraad, rekening houdend met alle adviezen, bezwaren en opmerkingen uit het openbaar onderzoek. Het blijft een delicate zaak als we het hebben over de gewenste ruimtelijke natuurlijke structuur. Samen met Guido , Gaby en ikzelf blijven we onze zaak positief en hard verdedigen.

Eind maart was er de internationale waterdag en daarom wil ik uw aandacht vragen voor water. Onze watervoorraad is eindig en er bestaat geen alternatief. Onder invloed van de klimaatveranderingen zullen we nog vaker te maken krijgen met extreme droogte en overstromingen. Het is zeker de moeite om hier bij stil te staan, want water is bron van alle leven. Op termijn is waterschaarste en waterkwaliteit een probleem. Samen met de overheid zullen we dus moeten werken aan een integraal waterbeleid, maar ook individueel kunnen we ons steentje bijdragen door aan waterbesparing te doen.

Laten we samen positief vooruit denken en handelen, waarvoor dank.

Veel leesplezier.

Vandorpe Eric
Voorzitter WMF

WEST-VLAAMSE NATUURSTUDIEDAG 2013

OVER NACHTLEVEN IN DE NATUUR - FOTOVERSLAG

Op zaterdag 2 maart organiseerden Provincie West-Vlaanderen, West-Vlaamse Milieufederatie, Natuur.koepel Zuid-West-Vlaanderen, KULAK- Kortrijk en Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) voor de 11e keer de West-Vlaamse Natuurstudiedag. Meer dan 200 mensen namen deel aan de dag, die bestond uit een plenair namiddag gedeelte met deskundige sprekers over het thema en een avond gedeelte met een keuze-aanbod van 15 workshops. Op volgende bladzijden geven we aan de hand van de foto's van Dieter Anseeuw (Katho Kortrijk), Katty De Wilde (WMF) en Marcel Bloeyaert (Kerkuilenwerkgroep) een impressie van de dag.

Omdat "Wild nachtleven" dit jaar het thema was, startte de natuurstudiedag deze keer kort na de middag. Dit gaf de mogelijkheid om aansluitend op de plenaire infosessies, in het donker binnen en buiten workshops over het thema te organiseren. Na het traditionele onthaal met koffie, gaven Koenraad Muylaert van de KULAK & Olivier Dochy & Wouter Vuylsteke van de Provincie de aftrap.

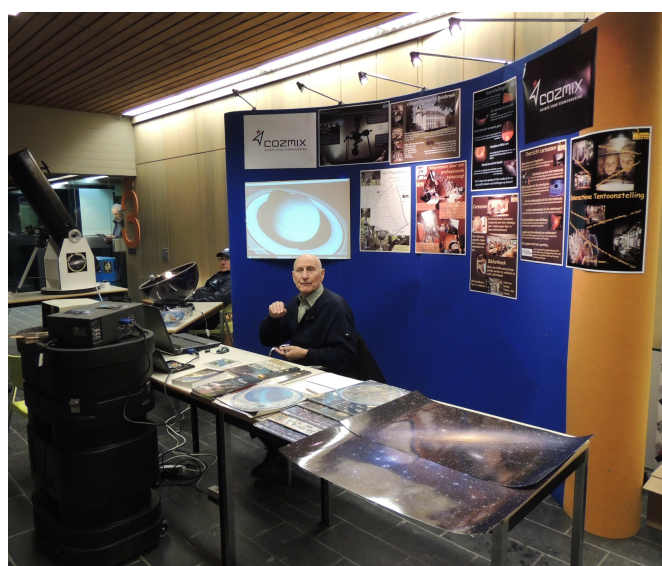

Stijn Vanderheyden van Preventie Lichthinder vzw (foto helemaal boven) beet de spits af met een toelichting over de impact van lichthinder op natuur. Na hem gaf Dominique Verbelen van Natuurpunt Studie (foto hierboven) een overzicht van de resultaten van paddenoverzetacties in West-Vlaanderen. Het aantal paddenoverzetacties blijft omwille van zijn laagdrempeligheid jaarlijks stijgen : waar in 2000 nog maar 37 van de 308 Vlaamse gemeenten 53 overzetacties organiseerden, samen goed voor het overzetten van 39145 amfibieën, was dit in 2012 gestegen tot 235 acties, verspreid over 108 Vlaamse gemeenten, samen goed voor het overzetten van 160.793. 63 acties in 21 (van de 64) gemeenten vonden plaats in West-Vlaanderen. In de periode 2000-2012 werden 1.476.371 amfibieën veilig de weg over geholpen. Niet onbelangrijk : in de periode 2000-2012 werden ook 633 kamsalamanders in West-Vlaanderen van een platte dood gered. Koen Leysen van Natuurpunt educatie (foto rechts boven) probeerde het publiek een antwoord te geven op de boeiende vraag : "Wat doen vogels 's nachts?". We kwamen te weten dat heel wat vogels net als ons 's nachts slapen. Ze doen dit om niet als prooi te worden opgepeuzeld op een zo veilig mogelijk plekje zoals in dichte begroeiing of open water. Wanneer het koud is stoppen ze hun snavel in hun veren en zetten hun veren uit. Sommige soorten , zoals staartmezen, slapen als het koud is ook dicht bij elkaar gekropen. Er zijn ook soorten, die s'nachts niet slapen, maar foerageren, een partner zoeken of trekken.

Voor de eerste pauze kwam de huisfotograaf van Natuurpunt De Torenvalk Marc De Schuyter (foto hieronder midden) zijn fotoboek "focus op onze natuur" voorstellen. Dit boek verzamelt fotomateriaal voor het tijdschrift van De Torenvalk en toont ons een unieke verzameling West-Vlaamse natuur- en cultuurlandschappen en is ook te verkrijgen via de website van Natuurpunt De Torenvalk.

In de pauze werd ruim tijd voorzien voor het bezoeken van de standen en het kennismaken en bijpraten met andere deelnemers. Rechtsboven : de stand van Provincie West-Vlaanderen. Links midden : de stand van de Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt. Rechts midden : de stand van de Jeugdbond voor Natuur & Milieu (JNM). Onder Links : de stand van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Rechts onder : de stand van Astrolab Iris en Volkssterrenwacht Beisbroek.

Hierboven : de stand van de Kerkuilenwerkgroep. Hieronder links : de boekenstand van Natuurpunt. Hieronder rechts : de stand van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Helemaal onder rechts : de stand van Mycologia, de paddenstoelenwerkgroep van Natuur.koepel Zuid-West-Vlaanderen.

Het 2de plenaire deel van het middagprogramma werd ingezet met een boeiend relaas over wat er 's nachts in de Noordzee gebeurt. Karl van Ginderdeuren (foto hieronder bovenaan), marien bioloog bij het ILVO, vertelde over de dag en nachtcycli in de mariene ecosystemen. Daarna lichtten Floris Verhaeghe (foto hieronder beneden) en Bob Vandendriessche (foto hiernaast boven) de resultaten van hun tot de verbeelding sprekende onderzoek toe. Floris Verhaeghe deed gedurende verschillende jaren onderzoek naar vleermuizengedrag in de winter in bunker "het Hoornwerk" te Ieper. Bob Vandendriessche onderzocht of vleermuizen tunnels onder wegen gebruiken om naar een jachtgebied te gaan. Het werd duidelijk dat deze jongens al heel wat uurtjes slaap voor de wetenschap hebben geofferd, maar wel met gevolg dat we nu weten dat de klassiek opvatting over het overwintergedrag van vleermuizen niet strookt met wat vastgesteld wordt op het terrein: vleermuizen veranderen namelijk doorheen de winter vaak van slaapplek. En we leerden ook dat vleermuizen onverlichte tunnels onder wegen gebruiken om naar een jachtgebied aan de overkant van de weg te trekken. Aan het eind van de middag vertelde Arnout Zwaenepoel (foto hiernaast) ons over de resultaten van 10 jaar nachtvlinderonderzoek in eigen tuin. Naast heel wat informatie over onder meer de gebruikte methoden, de waargenomen soorten en belangrijkste biotopen in de tuin op basis van waardeplanten, kwamen we ook te weten dat een tuin, gelegen in landbouwgebied, mits ecologisch beheer ook heel wat soorten nachtvlinders, waaronder een aantal zeldzame tot zeer zeldzame kan huisvesten.

Dagvoorzitter Olivier Dochy (hierboven) sloot het middaggedeelte af door iedereen uit te nodigen voor een vegetarische broodjesmaaltijd met soep en een avondprogramma met een keuze-aanbod uit 15 workshops.

Ook de catering van de natuurstudiedag verloopt zo natuurvriendelijk mogelijk. Dit jaar werd er daarom opnieuw gekozen voor de veganistische keuken van Ferm & famous : en na de leerrijke namiddag smaakten de witloofsoep en broodjes uitstekend. Niet veel later startten de workshops. Door het ingenieuze gepuzzel van Olivier was het mogelijk voor de deelnemers om op een relatief korte tijdspanne maximum 6 demo's of workshops te volgen per deelnemer. Hieronder links boven zien we de demo "nachtcamera en zenderen van zoogdieren" door het INBO. Daaronder een glimp van de demo "vleermuizendetectiemateriaal". Onder rechts geeft Tom Linster een initiatie nachtfotografie.

Het sterrenkijken met echte telescopen kon jammergenoeg niet doorgaan wegens een te bewolkte hemel, maar buiten was er wel ook nog keuze tussen een uilen- en amfibieënwandeling, een demo nachtvlinderonderzoeksmateriaal, een demonstratie lichthindermeting, een demonstratie veldonderzoek kleine zoogdieren met life-traps (foto links onder) en een toelichting over nachtleven in de poel (foto boven). Binnen was er ook nog een workshop over "wat kun je zelf doen voor eikelmuisen" (foto rechts onder boven) en "het wat en hoe van nestkasten voor uilen." In de aula kon je bovendien nog een film van Astrolab Iris en Volksterrenwacht Beisbroek gaan bekijken over sterren en planeten. Na dit alles kregen de bezoekers nog een kers op de taart : een receptie met onder andere lokaal appelbier Boembeke, verzorgd door de vrijwilligers van Natuur.koepel Zuid West-Vlaanderen (foto rechts onder).

DE STOFLONGEN VAN WEST-VLAANDEREN : CASUS ROESELARE

2013 was nog maar net begonnen, toen er op 13 januari al een eerste smogalarm in Vlaanderen werd aangekondigd. De gegevens van de Roeselaarse meetpunten (www.irceline.be) vertoonden op die dag opmerkelijke resultaten in vergelijking met de andere Vlaamse meetpunten : het meetpunt Brugsesteenweg te Roeselare haalde het 24-uurrecord voor PM_{10} en scoorde met een daggemiddelde van $147 \mu\text{g}/\text{m}^3$ en $135 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (haven) hoger dan de Antwerpse en Brusselse metropool of de Gentse havenzone. Wat is er aan de hand in de omgeving van Roeselare, want dergelijke resultaten zijn daar geen uitzondering? En wordt er wel genoeg gedaan om het fijn stof-probleem daar terug te dringen?

Wat is fijn stof ?

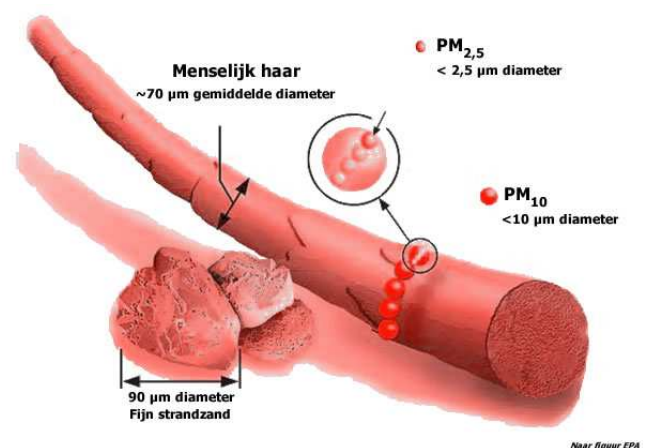
Fijn stof zijn in de lucht zwevende deeltjes stof, die zo klein zijn dat ze diep in de longen kunnen doordringen en daardoor schadelijk zijn voor de gezondheid. Men deelt fijn stof op naargelang de grootte, ontstaan en de samenstelling van de partikeltjes :

PM is hierbij de afkorting voor particulate matter:

- PM_{10} : deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 10 micrometer;
- $PM_{2,5}$: deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 2,5 micrometer;
- $PM_{0,1}$: deeltjes kleiner dan 0,1 micrometer (ultra-fijnstof).

Primair fijn stof ontstaat door menselijke activiteiten, zoals verbranding, wrijving, of verdamping. Fijn stof kan ook op een natuurlijk wijze ontstaan: door de wind die deeltjes van gebouwen of rotsen afschuurt, de verdamping van zeewaterdruppels, de aanvoer van zanddeeltjes uit de Sahara en tijdens vulkaanuitbarstingen of pollen van planten. Secundair

fijn stof ontstaat als moleculen als stikstofoxiden (NO_x), zwaveldioxide (SO_2), ammoniak (NH_3), vluchtige organische stoffen en ozon (O_3) zich (fotochemisch) verbinden tot vaste stofdeeltjes. Deze kunnen zich ook aan primaire deeltjes hechten.

Naar figure EPA

Omdat secundair fijn stof gevormd wordt in de atmosfeer door het samenklonteren van gassen, vormen ze kleine, ultrafijne stofdeeltjes. Daarnaast hebben secundair fijn stof en roet een aantal speciale chemische eigenschappen. Ze zijn in staat om andere luchtvervuiling aan te trekken. Ze 'stofzuigen' de atmosfeer. Zo kunnen roetdeeltjes gemakkelijk pesticiden, dioxines en andere stoffen aantrekken, als die ook in het rond zweven. Ook zware metalen kunnen gemakkelijk een plekje vinden op roetdeeltjes.

Herkomst en samenstelling van de deeltjes :

Het verkeer zorgt voor de uitstoot van bv. roet uit voornamelijk dieselmotoren. Daarnaast ontstaat fijn stof door wrijving van remmen of het afschuren van rubber banden en het wegdek.

De industrie, zoals de metaalindustrie en elektriciteitscentrales, genereert eveneens veel stof tijdens productieprocessen. Ook tijdens het storten en overslaan van massagoederen, zoals zand, cement, granen en veevoeders ... komt stof vrij. Veebedrijven stoten fijn stof uit door stro en gedroogde mest in stallen. Woningen stoten tijdens verbrandingsprocessen in een open haard, een houtkachel, een allesbrander, de barbecue alsook door sigarettenrook fijn stof uit. Afvalvuurtjes, die verboden zijn, maar toch nog vaak voorkomen in landelijke gebieden, stoten naast dioxines (ruim 50% in 2006 (Bron : Dioxinefolder VMM, LNE en OVAM)) ook PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en veel fijn stof uit. Natuurlijke bronnen van fijn stof zijn bv. zeezout door verdamping van zeewater in het westen van Vlaanderen, of stof vanuit de bodem tijdens bodembewerkingen of transport. Fotochemische reacties boven industrie en steden genereren ook fijn stof, vaak met heel kleine diameter. De eerste uren van elk nieuw jaar pieken de fijn stof-concentraties door het afsteken van vuurwerk! In PM₁₀ kan tijdens de lente- en zomermaanden ook veel stuifmeel en pollen zitten.

Fijn stof en gezondheid

Fijn stof zou elk jaar zo'n 630 Vlamingen het leven kosten (Bron : Eos Wetenschap). Bovendien daalt de levensverwachting van de gemiddelde Belg door de luchtverontreiniging met dertien maanden. Daarmee staat België op de eerste plaats in Europa. Dat hebben wetenschappers aan de K.U.Leuven berekend.

De grove deeltjes zijn waarschijnlijk minder gevaarlijk : ze worden gemakkelijker tegengehouden in de slijmvliezen van neus, mond en de bovenste luchtwegen. Vanaf $PM_{2,5}$ begint het stof steeds verder door te dringen in de longen. Daar kan het dan schade toebrengen aan de onderste luchtwegen of zelfs de longblaasjes. Ultrafijn stof (PM_1 en $PM_{0,1}$) is zó klein dat het in bepaalde gevallen zelfs rechtstreeks in de bloedbaan kan terechtkomen. De gezondheidsproblemen, die de kleinste deeltjes van secundair fijn stof te weeg brengen zijn waarschijnlijk het grootst gezien hun chemische samenstelling en het aantrekken van andere gevaarlijke luchtdeeltjes.

Korte termijn effect

Grootschalige gezondheidsstudies uit Noord-Amerika en Europa leggen een verband tussen korte periodes van luchtvervuiling (24 uur) en gezondheidseffecten op korte termijn. Het aantal luchtwegenklachten stijgt en leidt tot meer spoedopnamen. Luchtwegeninfecties en astma worden erger, mensen hoesten meer en het gebruik van geneesmiddelen, die de luchtwegen verwijderen neemt toe. Heel wat studies verbinden acute blootstelling aan fijn stof van PM_{10} en $PM_{2,5}$ ook met vervroegd overlijden. Dat is vooral het geval bij ouderen met hart- en longproblemen. Bij kinderen vermindert fijn stof de longfunctie bij TSP-concentraties boven de $180 \mu\text{g}/\text{m}^3$ of wanneer er meer dan $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ inadembare deeltjes (PM_{10}) zijn.

Lange termijn effect

Fijn stof is ook op langere termijn ongezond. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) meldt een

een verminderde longfunctie en een stijgend aantal chronische luchtwegaandoeningen, zoals bronchitis en emfyseemastma. Het WGO en andere onderzoeksinstellingen schatten dat de levensduur met één tot drie jaar verkort. De MIRA-T 2002-studie berekende voor Vlaanderen een verlies van een kwart tot een derde levensjaar. Die studie ging uit van een levenslange blootstelling aan de huidige PM_{10} -concentraties. (Bron : www.vmm.be/luchtvervuilende-stoffen-fijn-stof)

Europees beleid omtrent fijn stof

De hotspots van de fijn stof-vervuiling in Europa zijn de Benelux, het Ruhrgebied, de Po-vlakte in Italië en enkele streken in Zuid-Polen en Slovakije (www.vmm.be/pub/presentaties-studiedag-fijn-stof/presentatie_10_TW.pdf). In Europa zijn er voor fijn stof met PM_{10} vanaf 2005 en 2010 normen met maximaal toegestane jaargemiddeldes, daggemiddeldes en overschrijdingen per jaar vastgesteld. De EU richtlijn luchtkwaliteit 2008 bevatte voor eerst ook grens- en streefwaarden voor $PM_{2,5}$. De grenswaarde voor de jaargemiddelde $PM_{2,5}$ -concentratie is $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ vanaf 2015. Huidige concentraties van $PM_{2,5}$ lopen in België en Nederland uiteen van $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$ tot meer dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in drukke straten. De richtlijn bevat ook een mechanisme dat beoogt om de gemiddelde stadsachtergrondconcentratie $PM_{2,5}$ terug te dringen. De normen voor fijn stof worden in Europa op veel plaatsen overschreden: vooral in grote stedelijke omgevingen, havens en langs drukke autowegen en stadswegen.

Evolutie in België, Vlaanderen en de Roeselaarse regio

Dalende tendens

Vooraf dankzij Europees beleid (o.a. het Clean Air For Europe-programma' (CAFE)) zijn de emissies van fijn stof sinds 1980 sterk afgenomen.

Evolutie in Vlaanderen

De grenswaarde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ opgelegd door de Europese Richtlijn Luchtkwaliteit (2008/50/EG) wordt sinds 2008 overal gehaald. De doelstelling voor 2020 uit het Pact 2020 en het MINA-plan 4 (2011-2015) stelt een reductie van 25 % ten opzichte van 2007 voor. Dit komt neer op een maximale concentratie van $24,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in 2020. In 2011 was voor het gemiddelde in Vlaanderen (op basis van alle meetstations) de kloof voor de helft gedicht. Deze daling deed zich echter quasi volledig in 2007-2009 voor, daarna stagneerde de jaargemiddelde PM_{10} -concentratie. De daggemiddelde PM_{10} -concentratie geeft een beeld van de korte termijnblootstelling van de bevolking en ook van de piekconcentraties van PM_{10} in de omgevingslucht. De piekconcentraties worden uitgedrukt in dagen

met een daggemiddelde PM_{10} -concentratie van $>50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het aantal dagen dat een dergelijke piekconcentratie behaald werd daalde vanaf 2006 licht. In 2011 was er echter een stijging van het aantal overschrijdingsdagen, wellicht omdat de meteorologische omstandigheden minder gunstig waren. (Bron : MIRA-indicatoren milieurapport 2012).

Sinds 2005 geldt door de Europese Richtlijn Luchtkwaliteit (2008/50/EG) een grenswaarde voor PM_{10} in omgevingslucht van maximaal 35 dagen met een daggemiddelde PM_{10} -concentratie hoger dan $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Omdat die daggrenswaarde niet gehaald werd, werd België in april 2011 naar het Europees Hof doorverwezen. Deze grenswaarde is in het Pact 2020 overgenomen.

Ondanks deze relatieve verbetering valt de regio Roeselare op door een hogere gemiddelde concentratie en meer overschrijdingen van de toegestane maxima. Hoe komt dit?

CASUS ROESELARE

Onderzoek, actieplannen, adviezen en Roeselaars beleid

Vlaams stofplan & actieplan en stadsbeleid

De VMM heeft nu twee meetpunten voor fijn stof PM_{10} in Roeselare : langs de Brugsesteenweg en in de haven. Zoals hier al eerder vermeld meten deze anno 2013 bij momenten nog steeds van de slechtste waardes van Vlaanderen. Nochtans werd er in de loop van de jaren al één en ander gedaan om de fijn stof problematiek in het Roeselaarse aan te pakken : In 2005 werd het Vlaamse stofplan en een bijhorend actieplan voor de aanpak van fijn stof in industriële hotspots opgesteld (<http://www.lne.be/themas/luchtverontreiniging/actieplan-fijn-stof-in-industriele-hotspot-zones>). Eén van deze hotspots situeert zich dus in de Roeselaarse haven. Om de specifieke problematiek van Roeselare aan te pakken werd een Actieplan Fijn Stof opgemaakt. In het actieplan werden twee

specifieke acties vooropgesteld : Verwijdering van de composthopen van het composteringsbedrijf Sterckx (actie 8). Deze actie is ondertussen volledig uitgevoerd : De activiteiten van het eerder aanwezige composteringsbedrijf werden gestaakt en de composthopen zijn verwijderd. In het kader van de nieuwe vergunningsaanvraag van de zandhandel werden strengere vergunningsvoorwaarden ter reductie van de diffuse emissies ingeschreven. Deze actie is in uitvoering. Zo werd er al een losinstallatie vernieuwd. Er komen ook nog nieuwe verharde opritten, een omheining met keermuren, bunkers voor de opslag van speciale producten en een sproei-installatie.

Sinds eind oktober 2008 wordt op vijf hotspots (Oostrozebeke, Roeselare, Zwevegem, Evergem en Zwijndrecht) en twee achtergrondlocaties (Aarschot en Moerkerke-Damme) PM_{10} bemonsterd met het oog op chemische analyse. De qua massa belangrijkste bestanddelen(groepen) zijn voor alle meetplaatsen min of meer gelijk. Voor het algemeen gemiddelde van alle meetplaatsen vinden we volgende rangschikking die goed overeenstemt met de gemiddelde samenstelling in Vlaanderen :

1. Secundaire anorganische ionen
(NO_3^- , SO_4^{2-} en NH_4^+) 31% - $8,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
2. Organische massa (OC x factor 1,4)
20% - $5,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$
3. Mineraal stof 13% - $3,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
4. Zeezout 10% - $2,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$
5. Elementaire koolstof (roet) 4% - $1,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Iets meer dan 20% kan niet verklaard worden door deze hoofdbestanddelen. Een aanzienlijk deel hiervan is waarschijnlijk water dat gebonden is aan het fijn stof. In Roeselare is mineraal stof duidelijk hoger dan het gemiddelde: de hoge concentratie van calcium (Ca) ($918 \text{ ng}/\text{m}^3$) valt op. Daarnaast wordt er ook de op één na hoogste concentratie aan elementaire koolstof en organische massa gemeten.

Het verloop van elementaire koolstof en mineraal stof in Roeselare vertonen een sterke gelijkenis. Dit lijkt er op te wijzen dat het (zware) verkeer nabij de meetplaats zorgt voor het heropwaaien van straatstof. In welke mate de overslagplaats, die gelegen is in de Roeselaarse haven bijdraagt aan de hoeveelheid straatstof in de omgeving kan niet uit de meetresultaten worden afleiden.

De belangrijkste beleidsadviezen die uit dit onderzoek volgen zijn:

- elementaire koolstof: de lokale blootstelling aan verkeersemmissies verminderen;
- heropwaaien van straatstof: het verkeersvolume te verminderen of te verplaatsen;
- Europese wetgeving verplicht Vlaanderen om de $PM_{2,5}$ concentraties in stedelijke plaatsen de komende 10 jaar met ca. 20% te verminderen. Dit zou best gebeuren door de emissies van elementaire koolstof en organische massa verminderen;
- weersomstandigheden hebben een vrij groot effect op de fijn stof concentraties. Daarom is het aangewezen om een 'veiligheidsmarge' inbouwen om de bevolking jaar in jaar uit voldoende te beschermen.

Welke acties neemt stad Roeselare?

In de milieuraad van 14/03/2011 werd het Lokaal actieplan fijn stof voorgesteld. Dit actieplan bestaat uit :

- het informeren en overleg plegen met de havenbedrijven en de Zandhandel Minera,
- het repressief optreden tegen de vervuiling van het openbaar domein. Er werden in 2011 vier GAS -sancties geschreven m.b.t. het vervuilen van het openbaar domein met aarde, zand en andere minerale producten. Daarnaast werden er nog vier sancties geschreven m.b.t. het bevuilen van de openbare weg door bouw-, sloop- of grondwerken.
- Het opnemen van extra voorwaarden om stofhinder te voorkomen bij relevante bedrijfsprocessen in diverse milieu- en bouwvergunningen.
- Plaatsbezoeken door de gemeentelijke toezichthouder bij bedrijven, die stofgevoelige activiteiten uitbaten.
- Effectief verlagen van de snelheid van het verkeer langs de Graankaai. Het snelheidsbeleidsplan kwam in november 2011 in voege. Het snelheidsregime werd verlaagd van 90 naar 70km/u. Door de sluiting van de kleine ring d.m.v. het afsluiten van de Bruanebrug werd een deel van het doorgaand verkeer ook naar de Kolenkaai geleid. Hierdoor zou er ook minder verkeer langs de Graankaai moeten komen.
- Een mobiliteitsplan dat de verspreiding van diffuse deeltjes door het wegverkeer nog verder moet aanpakken door middel van het stimuleren van openbaar en fietsverkeer, invoeren van

snelheidsbeperkingen, het weren van onnodig verkeer uit het centrum en heraanleg van een aantal wegen. De uitvoering van dit mobiliteitsplan is nog bezig. In 2013 staat bijvoorbeeld de heraanleg van de Westlaan met functioneel groen, bekostigd met middelen uit het gelijknamig Europees project (www.functioneelgroen.nl) op het programma. Elementen als wind, bebouwing, oriëntatie van de weg en fijnstof nemen de plannenmakers op in hun modelleringen om een groenplan aan te leggen.

Stoflong wordt groene long?

Men werkt in het Roeselaarse dus systematisch verder aan de aanpak van de fijn stof problematiek. Aan de basis van de fijn stof vervuiling in Roeselare liggen de specifieke bedrijvigheid en het transport dat gepaard gaat met de haven en daarop wordt ook gefocust, net als op de mobiliteit in het algemeen. Er worden op deze beide vlakken goeie initiatieven genomen, maar het is duidelijk een werk van lange adem en er is meer nodig.

Ook de Roeselaarse verbrandingsoven Mirom levert misschien een bijdrage aan de problematiek. In de toekomst wil men de restwarmte geleiden naar een serrecomplex dat er naast zal worden aangelegd, wat op vlak van fijn stof misschien ook een verbetering zal inhouden.

Maar tenslotte is het ook geen toeval dat Roeselare een streek is van intensieve landbouw met bijbehorende emissies en erosie, die heel wat fijn stof PM_{10} en $PM_{2,5}$ veroorzaakt. Bovendien is Roeselare één van de meest natuurarme regio's van Vlaanderen. Er is ondertussen wel al begonnen aan een stadsrandbos voor Roeselare. Tegen 2020 zou in totaal 170 ha moeten verwezenlijkt zijn. Dit zou, zeker gezien de problematiek, sneller vooruit moeten kunnen gaan. Meer bomen en natuur zou de fijn stof -problematiek op een positieve manier kunnen vooruithelpen : m.a.w. meer groene long kan regio Roeselare genezen van stoflong!

Tekst : Peter Hantson. Bewerking : Katty De Wilde
Bronnen : milieudienst Roeselare en vermeld in de tekst.

DE BELEIDS-EN BEHEERSCYCLUS WACHT NIET... ZORG DAT JE MEE BENT!

‘Eerst een groenboek en dan... een witboek’ zei wijlen Michel Daerden, toen hij de pensioenhervormingen aanpakte. Maar niet alleen Daerden wilde veranderingen, ook Vlaams minister Bourgeois ziet een andere toekomst, maar dan voor het bestuur van de gemeenten, OCMW’s, Intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) en provincies in Vlaanderen : de beleids- en beheerscyclus.

Eerst was er het Gemeentedecreet

Toen het Vlaamse parlement in 2005 het Gemeentedecreet goedkeurde, had het niet alleen een reeks politieke vernieuwingen als doel. Het decreet wil dat gemeenten zich meer gedragen volgens de principes van het ‘new public management’: met aandacht voor planning, bevoegdheidsdelegatie, verantwoording,

interne controle, audit, enz. ..Een deel van die artikels uit het Gemeentedecreet bleef bij gebrek aan uitvoeringsbesluit echter dode letter. In juni 2010 kwam hier verandering in, toen de Vlaamse regering de regels over de beleids- en beheerscyclus (BBC) goedkeurde.

Wanneer komt de nieuwe beleids- en beheerscyclus er aan?

Ten laatste tegen 2014 moet elke gemeente met de BBC werken. Concreet moeten de gemeenten dus in de loop van dit voorjaar hun meerjarenplan voor de periode 2014-2019 al op de nieuwe manier opstellen.

Ook het budget 2014 krijgt dan een volledig nieuw kleedje. Besturen, die dat willen, konden zich kandidaat stellen om al eerder van start te gaan. Vanaf 2011 was dat al het geval voor twaalf Vlaamse gemeenten.

In 2012 en 2013 kregen een aantal pioniers de toelating om vóór de grote groep al eens te proberen. In onze provincie waren dat Deerlijk, Oostrozebeke, Poperinge, Wevelgem en Zonnebeke, die het enkel voor de gemeente deden, Zwevegem en Waregem voor het OCMW en Spiere-Helkijn voor beide. Ook de Provincie deed mee aan het proefdraaien...

Waarom deze veranderingen?

De BBC komt er in uitvoering van het Gemeentedecreet. Maar er zijn ook een reeks inhoudelijke redenen. Het begrotings- en financieel systeem, dat gemeenten vandaag toepassen, is niet meer aangepast aan de tijd. De hervorming van 1995, toen er voor de gemeenten verplicht een algemene boekhouding bijkwam, heeft nooit de verwachte resultaten opgeleverd. Het blijkt immers onmogelijk om de verschillende soorten boekhoudingen te integreren en de OCMW's hebben een andere manier van werken als de gemeenten. Bovendien hebben besturen nu zelf nauwelijks vrijheden om budget en boekhouding aan te passen aan de eigen werking of informatiebehoeften. Een groot deel van de indelingen (de zogenaamde functionele codes bijvoorbeeld) liggen immers zo goed als vast. Bovendien kunnen gemeenten amper specifieke, bijkomende informatie halen uit het systeem, tenzij ze dit zelf helemaal apart gaan organiseren. Een ander systeem zou dit dan ook allemaal meer overzichtelijk en werkbaar moeten maken.

Wat is de BBC nu vooral?

De grote verandering ligt in de planning op het terrein zelf. Het beleid wordt nu over zes jaar gepland en de benodigde budgetten worden direct gekoppeld aan de acties. Elk jaar moet er een jaarrekening gemaakt worden aan de hand van de effectieve uitgaven. Om het gemeentebestuur de tijd te geven om na de verkiezingen een 'staat' van de gemeente op te maken, start de BBC telkens het jaar volgend op dat van de installatie van de vernieuwde gemeenteraad, dus nu in 2014 en eindigt het één jaar na de volgende installatie. Deze overgang maakt dat het beleid ook niet steeds een jaar stilligt.

Overgangsjaar

In dat overgangsjaar wordt er een omgevingsanalyse gemaakt van de gemeente. Hier wordt veelal aangeraden om vanuit de VRIND-statistieken te vertrekken (www.lokalestatistieken.be), dit is een sociaal-economische doorlichting van de gemeente. Echter, hier zijn geen gegevens over de toestand van het milieu in opgenomen. Daarom zou men kunnen aanraden om de DESTEP-methode te hanteren (Demografie, Economie, Sociaal-cultureel, Technologisch, Ecologisch en Politiek). Dit geeft een volledig beeld op de situatie.

Vanuit de omgevingsanalyse, wordt de meerjarenplanning opgemaakt. Het meerjarenplan wordt door het bestuur voorbereid en goedgekeurd tijdens het eerste jaar van de legislatuur (2013) en heeft betrekking op de 6 jaar die daarop volgen (2014-2019). Het is dus voor 1 jaar legislatuur overschrijdend. De goedkeuring van het meerjarenplan is een exclusieve bevoegdheid van de raad en dus een politieke beslissing.

Beleidskeuzes en bijbehorend budget in de praktijk

In dat meerjarenplan worden de beleidskeuzes inhoudelijk toegelicht (strategische nota) en worden de globale financiële gevolgen beschreven (financiële nota). Door het opmaken van het budget concretiseert de raad deze langetermijnvisie naar de korte termijn.

Hoe loopt dat nu in de praktijk?

Stelt u zich het volgende voor : de 6-jarlijkse gemeentelijke verkiezingen in gemeente Reutelbeke geven een bepaalde uitslag, die de politieke verhoudingen duidelijk maakt. Na formatiegesprekken is er normaal gezien tegen 1 januari 2013 een nieuwe coalitie. Deze coalitie zal een coalitieakkoord opstellen, dat tussen de verschillende partners werd onderhandeld. In de lijn der verwachtingen zal dit coalitieprogramma het resultaat zijn van de onderhandelingen, gebaseerd op de verschillende partijprogramma's, waarmee de partijen naar de kiezer zijn getrokken.

Het coalitieprogramma is dus een inhoudelijk na te streven programma dat over meerdere jaren het beleid voor de gemeente bepaalt. Dit zal worden vormgegeven in het meerjarenplan.

Uiteraard brengen al deze beleidslijnen een kostenplaatje met zich mee: men raamt uitgaven en inkomsten en komt zo tot een meerjarenbegroting. Dit vormt het budget.

Tijdens de realisatie van het meerjarenplan zullen er tal van inkomsten en uitgaven gebeuren en deze krijgen een registratie in de boekhouding van de gemeente. *De registratie* kan ook ruimer dan enkel boekhouding: bv. kwantitatieve gegevens die een bepaalde indicator vormen...

Uiteindelijk zal men jaarlijks terugblikken op de inhoudelijke beleidslijnen met oog voor het budget en ook de inhoud. Dit gebeurt via de jaarrekening.

En waar is dan het natuur- en milieubeleid te vinden?

Een belangrijke onderverdeling is de opdeling in beleidsdomeinen, beleidsvelden en beleidsitems. Hieronder krijg je ze schematisch weergegeven met de voornaamste kenmerken per niveau:

Beleidsdomein:

Keuze ligt bij het lokale bestuur, namelijk de Raad (= de gemeenteraad);
Minimaal 2 beleidsdomeinen : 'algemene financiering' en vervolgens één restdomein waarin alle overige beleidselementen worden gerangschikt (best wel meer gedetailleerd);

Hoe verder indelen? Thematisch? Volgens bevoegdheid schepen? Volgens interne organogram? Het lokale bestuur kan dit vrij kiezen.

Beleidsveld:

- indeling ligt vast bij ministerieel besluit en moet worden gevolgd door het lokale bestuur;
- strikte indeling ligt vast want die garandeert uniforme rapportering naar de Vlaamse overheid;
- kan verder worden opgedeeld in beleidsitems.

Beleidsitem:

- keuze ligt bij het lokale bestuur, is niet verplicht om er te hebben;
- Hoe indelen? Thematisch? Per geografische eenheid? Per doelgroep? Het lokale bestuur kan dit vrij kiezen.

Bijvoorbeeld :

Beleidsdomein: Natuur -en milieubeheer

Beleidsveld: bescherming van de biodiversiteit en landschappen (330)

‘activiteiten inzake de bescherming van fauna en flora (met inbegrip van de herinvoering van bedreigde soorten en de redding van soorten die door uitsterving worden bedreigd), de bescherming van de natuurlijke habitat (met inbegrip van het beheer van natuurparken en natuurreservaten) en de bescherming van landschappen voor hun esthetisch waardevolle landschappen (met inbegrip van het herstel van beschadigde landschappen voor de versterking van hun esthetische waarde en de renovatie van verlaten mijnen en steengroeven);het bestuur, de werking en de ondersteuning van de activiteiten betreffende de bescherming van de biodiversiteit en de landschappen; toelagen, leningen en subsidies van activiteiten inzake de bescherming van de biodiversiteit en de landschappen.’

Bevat o.a. Aankoop, onderhoud en bescherming van natuurgebieden (maar ook erosiebestrijding, klimaat, participatie en sensibilisatie, geïntegreerde milieuprojecten,...)

Beleidsitems (niet verplicht): Domein Meersenbroeken, Trage Wegen, Natuurverenigingen.

Prioritaire doelstellingen versus "overig beleid"

Elk bestuur zal voor het meerjarenplan enkele prioritaire doelstellingen aanduiden. Dit zijn beleidselementen, waaraan het bestuur prioritair wenst te werken. Dit betekent niet dat andere doelstellingen niet belangrijk zouden zijn. Bij voorkeur vloeien de prioritaire doelstellingen voort uit het coalitieakkoord van het bestuur: waar wil het op inzetten tijdens de komende legislatuur?

Voor de prioritaire beleidsdoelstellingen is men

verplicht om elk jaar aan de Raad (= gemeenteraad) te rapporteren. De prioritaire beleidsdoelstellingen worden gekozen door de Raad.

Overig beleid: dit zijn alle overige beleidsdoelstellingen... ‘overig’ betekent hier niet ‘onbelangrijk’. De toevoeging van het adjectief ‘prioritair’ wijst hier op doelstellingen die men nauwgezet wil opvolgen en waarover men rapporteert in de Gemeenteraad.

Wat met de Samenwerkingsovereenkomst?

De Samenwerkingsovereenkomst (SO) milieu tussen Vlaamse overheid en gemeenten/provincies loopt nog tot eind 2013 en dan stopt ze. De afschaffing van de Samenwerkingsovereenkomst komt er door het Planlastendecreet. Dit heeft tot doel alle aparte sectorale plannen te verweven in het BBC-verhaal en dus minder verschillende plannen op te laten maken en te controleren.

Vanaf nu maakt de Vlaamse Overheid elke zes jaar een lijst van beleidsdoelstellingen op, waar de gemeenten, met de opmaak van de meerjarenplanning, uit kunnen kiezen, al dan niet gekoppeld aan een subsidie. Vermits er nu geen doelstellingen voor leefmilieu en natuur in de huidige lijst staan, is het voor ons als natuur- en milieubehartigers waakzaamheid geboden bij de opstelling van die meerjarenplanning. De Vlaamse Regering gaat ervan uit dat het milieudecreet voldoende inhoud biedt voor een gedegen beleid.

Wat met de milieuraden?

De afschaffing van de SO heeft echter meerdere gevolgen. De SO had niet alleen tot doel bepaalde initiatieven aan te moedigen, maar ook te werken aan participatie van het middenveld aan het natuur- en milieubeleid, en dit door het installeren van een milieuraad. De gemeente kiest er, na het aflopen van de Samenwerkingsovereenkomst, zelf voor om deze al dan niet te behouden.

Uiteraard is het te hopen dat er in zoveel mogelijk gemeenten een milieuraad blijft behouden. Deze zijn

immers een heel geschikt overlegplatform, waar tot een consensus gestreefd kan worden tussen verschillende middenveldsgroepen. Daarenboven geeft het de kans voor zowel middenveld als beleid om in discussie te gaan over het gewenste beleid en het eventueel bij te sturen. Het kan ook een forum zijn om kennis uit te wisselen en inzichten uit de verschillende sectoren samen te brengen.

Vernieuwde dynamiek?

De milieuraad zou samen met de BBC een vernieuwde dynamiek kunnen teweegbrengen voor het natuur- en milieubeleid van de gemeente. De BBC loopt over 6 jaar en laat dan ook toe om lange-termijn-projecten in het beleid op te nemen. Ze geeft ook de kans om milieu- en natuurbeleid (bijvoorbeeld klimaat) te koppelen aan andere doelstellingen binnen het beleid (als horizontale doelstelling) én, vermits er minder planlasten zijn, kan dit ook leiden tot meer ruimte voor projecten op korte termijn.

Echter, zo wordt het niet steeds bekeken. Niet alle gemeenten zullen de milieuraad houden. Een aantal zullen de samenstelling wijzigen, vermits nu de gemeenteraad het recht heeft om deze te bepalen. En andere zullen de milieuraad zonder meer laten verder bestaan.

Dit laatste zou wel eens het beste kunnen lijken: in goede verstandhouding met het bestuur blijft de milieuraad het adviesorgaan. Maar vermits er geen formeel kader meer is (d.i. bekrachtigd door de gemeenteraad), zijn alle manieren van samenwerken echter heel informeel. Daarenboven kan een ander bestuur heel eenvoudig de samenwerking herzien.

Wat doen indien het niet zo goed loopt met de bestendiging van de milieuraad?

De gemeenteraad zou dus ervoor kunnen kiezen om zelf een kader vast te leggen voor de samenstelling en werking van de milieuraad. Dit schept verplichtingen voor beide kanten en geeft duidelijkheid voor de periode van de legislatuur. In principe gaat dat recht in vanaf de start van het eerste meerjarenplan, dat is 2014. Maar vele besturen zijn nu al de milieuraad aan het hersamenstellen, volgens de eigen invulling. Uiteraard kan dit in principe niet, vermits de milieuraad nu nog vallen onder de verplichtingen van de SO. Gemeenten gaan er zo dan ook van uit dat ze niet op de vingers zullen getikt worden. Maar verenigingen die er de moed voor hebben kunnen dit aankaarten met CAPLO, de Vlaamse dienst, die nu nog de Samenwerkingsovereenkomst opvolgt. Maar ook voor hen loopt dus af...

Een gemeenteraad zou er ook voor kunnen kiezen om de milieuraad simpelweg te schrappen. Ook dan zijn er nog mogelijkheden om het beleid te beïnvloeden.

Je moet in de eerste plaats duidelijk maken dat je een grote groep mensen (of noem het 'kiezers') achter het idee hebt staan. Met dit draagvlak stap je constructief naar de beleidsvoerders en/of bevriende gemeenteraadsleden en/of de pers. Het meeste effect heb je door een constructieve houding aan te nemen, er zijn immers al genoeg anticomités. Een intensievere methode, is het agenderen van een punt op de gemeenteraad, een verzoekschrift, of een volksraadpleging. Hier moet je echter je draagvlak bewijzen door handtekeningen te verzamelen en is het resultaat niet gegarandeerd. Je kan ook naar de ombudsdienst gaan, maar die werkt op ambtelijk niveau, of een advocaat onder de arm nemen om je punt te maken. Maar hierbij neem je dan ook afscheid van die constructieve opstelling.

Wat kan een natuur- en/of milieuvereniging nog doen?

Lever materiaal aan voor de omgevingsanalyse via je ambtelijke/politieke contacten. De gemeente is nu volop aan het werken aan de omgevingsanalyse ter voorbereiding van het meerjarenplan. De informatie/knelpunten die je aanreikt, kunnen een basis zijn voor de opmaak van doelen voor het meerjarenplan.

Zorg dat je erbij bent

En ga nu al na wat de gemeente plant voor de toekomst van de milieuraad. Geef een constructief voorstel vanuit de milieuraad en tracht dit door de gemeenteraad te laten bestendigen.

En als het dan niet werkt

Geef dan vooral de moed niet op om aan beleidsbeïnvloeding te doen. Een milieuraad, die enkel dient als 'windowdressing' heeft geen nut voor onze doelstellingen. Je kan dan ook beter je krachten gebruiken om op andere manieren het beleid mee te sturen. Baken dan heel goed de thema's af waar je rond wil werken. Het is immers beter om op een aantal vlakken het verschil te maken, dan overal een beetje te kunnen bijvijen...

Dit artikel is gebaseerd op de uiteenzetting van Paul Stryckers op het WMF-overleg (i.s.m. BBL) van 25 februari 2013.

Bart Vanwildemeersch